

ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΤΖΑΜΙ ΤΖΙΣΔΑΡΑΚΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ Β. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
MUSEUM OF GREEK FOLK ART
TZISDARAKIS MOSQUE
MODERN GREEK POTTERY
V. KYRIAZOPOULOS COLLECTION

ΑΘΗΝΑ / ATHENS

ΚΕΙΜΕΝΑ: Ε. ΠΑΠΑΘΩΜΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΝΩΣ - OFFICE COM.
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΒΙΒΛΙΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ Α.Ε.Π.Ε.

TEXT: E. PAPATHOMA
TRANSLATION: D. BROWN KAZAZIS
GENERAL SUPERVISION: PUBLICATIONS DEPARTMENT
DESIGN & LAYOUT: ZARIFOPOULOS MINOS - OFFICE COM.
PRINT: BIBLIOSYNERGATIKI S.A.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ INFORMATION

Άρεως Ι, Πλατεία Μοναστηρακίου, 105 55 Αθήνα
Areos I, Monastiraki Square, 105 55 Athens
www.melt.gr

T: 210 3242066, 210 3213018

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - HELLENIC REPUBLIC
Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
Ministry of Culture & Tourism

2011 © ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
2011 © ARCHAEOLOGICAL RECEIPTS FUND
www.tap.gr

Χρηματοδότηση έκδοσης: ΟΠΑΠ Α.Ε.
Edition sponsored by ΟΠΑΠ S.A.

καλό
για
όλους

021 ΜΙΖ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΤΖΑΜΙ ΤΖΙΣΔΑΡΑΚΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ Β. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
MUSEUM OF GREEK FOLK ART
TZISDARAKIS MOSQUE
MODERN GREEK POTTERY
V. KYRIAZOPOULOS COLLECTION

ΑΘΗΝΑ / ATHENS

ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
MUSEUM OF GREEK FOLK ART

Το Τζαμί της πλατείας Μοναστηρακίου χτίστηκε το 1759 από τον τότε βοεβόδα των Αθηνών Τζισδαράκη, στην καρδιά της περιοχής που ήταν γνωστή ως Κάτω Παζάρι. Λεγόταν και Τζαμί του Κάτω Σιντριβανιού, από το σιντριβάνι που βρισκόταν μπροστά του. Μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους, χρησιμοποιήθηκε κατά καιρούς ως στρατώνας της στρατιωτικής μουσικής, φυλακή και αποθήκη. Το 1915 αναστηλώθηκε από τον Αναστάσιο Ορλάνδο. Από το 1918 έως το 1973 στεγαζόταν εκεί το Μουσείον Ελληνικών Χειροτεχνημάτων, όπως ονομάστηκε αρχικά το σημερινό Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης. Από το 1975 λειτουργεί ως παράρτημα του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, φιλοξενώντας έκθεση νεοελληνικής κεραμικής.

The mosque in Monastiraki Square was built in 1759 by the then-voivode (governor) of Athens Tzisdarakis, in the heart of the area known as the “Kato Pazari”. It was also called the Lower Fountain Mosque, from the fountain in front of it. After the founding of the Greek state, it was used from time to time as a barracks for military music, a prison, and a warehouse. In 1915 it was restored by Anastasios Orlandos. Between 1918 and 1973, it housed the Museum of Greek Handicrafts, as the modern-day Museum of Greek Folk Art was initially called. Since 1975, it has operated as a branch of the Museum of Greek Folk Art, hosting an exhibition of Modern Greek pottery.

www.visitgreece.gr

Η έκθεση νεοελληνικής κεραμικής που παρουσιάζεται στο Τζαμί Τζισδαράκη βασίζεται στη συλλογή που δώρισε ο Βασίλης Κυριαζόπουλος στο Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης το 1974. Ο Β. Κυριαζόπουλος (1903-1991) υπήρξε καθηγητής μετεωρολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, συλλέκτης και ερευνητής του νεοελληνικού λαϊκού πολιτισμού.

Η έκθεση αποτελείται από δύο ενότητες. Στο ισόγειο εκτίθενται κεραμικά περισσότερο καλλιτεχνικών και διακοσμητικών προθέσεων, ομαδοποιημένα με βάση το δημιουργό τους. Στον εξώστη εκτίθενται χρηστικά κεραμικά, ομαδοποιημένα σύμφωνα με τον τόπο προέλευσής τους. Όλα χρονολογούνται από τις αρχές του 20ού αιώνα έως τη δεκαετία του 1970.

ΙΣΟΓΕΙΟ

Εδώ παρουσιάζονται κεραμικά φτιαγμένα από λαϊκούς τεχνίτες που η μέχρι σήμερα έρευνα της νεοελληνικής κεραμικής έχει, για διάφορους λόγους, ξεχωρίσει από τον κορμό της ανώνυμης λαϊκής δημιουργίας. Τρεις Μικρασιάτες πρόσφυγες, ο Μηνάς Αβραμίδης (1877-1954) και ο Μακάριος Βαρδαξής (1885-1950) από την Κιουτάχεια, μεγάλο κέντρο παραγωγής της περιφέρειας ισλαμικής κεραμικής, και ο Δημήτρης Μυγδαληνός (τέλη 19ου-μέσα 20ού αι., κατ' εκτίμηση) από το Τσανάκ-Καλέ του Ελλησπόντου, κέντρο μιας ιδιαίτερης κεραμικής παράδοσης, έφεραν στην Ελλάδα τις τεχνικές, τις φόρμες και τα διακοσμητικά μοτίβα των κεραμικών παραδόσεων που διδάχθηκαν και υπηρέτησαν στις πρώτες πατρίδες τους. Ο Νίκος Θεοδώρου (1923-2005), Σιφνιός που εργάστηκε στη Θεσσαλονίκη, εκτός από χρηστικά αντικείμενα, έφτιαχνε παράλληλα κεραμικά που αναπαρήγαν βυζαντινά και μεταβυζαντινά πρότυπα. Τέλος, ο Νικόλας Γιασιράνης (1901-1973) στη Ρόδο ξεχώρισε για τα πήλινα ειδώλια που παριστούν ανθρώπινες μορφές και για τα αγγεία με χαρακτηριστικά γυναικείας ή ανδρικής κεφαλής.

ΕΞΩΣΤΗΣ

Εδώ παρουσιάζονται χαρακτηριστικά δείγματα χρηστικών κεραμικών σκευών από όλη την Ελλάδα: στάμνες και κανάτες, πιάτα και γαβάθες, κιούπια

και βάζα, υδροπαιχνίδα και τουμπιλέκια, καμινάδες και ακροκέραμα, φουφούδες, ειδικά σκεύη για το άρμεγμα και τη μελισσοκομία και πολλά άλλα. Η ποικιλία των τύπων κάνει φανερή την ποικιλία των αναγκών που η κεραμική υπηρετούσε στην καθημερινή ζωή, του σπιτιού και της δουλειάς, μέχρι τη δεκαετία του 1960 περίπου, όταν η εισαγωγή νέων υλικών (π.χ. πλαστικό, αλουμίνιο) και η αλλαγή της κοινωνίας, της οικονομίας και της νοοτροπίας εκτόπισαν τον πηλό από την κυρίαρχη θέση του. Η παρουσίαση των αντικειμένων κατά περιοχή προέλευσης αναδεικνύει τη μεγάλη ποικιλία σχημάτων και διακοσμητικών μοτίβων και τη διαφορετικότητα των κεραμικών παραδόσεων που διαμορφώθηκαν στους διάφορους τόπους.

Υπάρχουν ακόμη ορισμένα αντιπροσωπευτικά κεραμικά από την Κύπρο και από το Τσανάκ-Καλέ του Ελλησπόντου, όπου εργάστηκαν Έλληνες αγγειοπλάστες.

The exhibition of Modern Greek pottery presented in the Tzisdarakis Mosque is based on the collection given to the Museum of Greek Folk Art by Vasilis Kyriazopoulos in 1974. Kyriazopoulos (1903-1991) was a professor of meteorology at the Aristotle University of Thessaloniki; he was also a collector and researcher of Modern Greek popular culture.

The exhibit consists of two sections. On the ground floor are displayed ceramics of more artistic and decorative tendencies, grouped together on the basis of their creators. In the gallery, utilitarian pottery is displayed, grouped according to its provenance. All the pieces date from the early 20th century to the 1970s.

GROUND FLOOR

On the ground floor is displayed pottery made by folk artisans which research to date into Modern Greek ceramics has for various reasons distinguished from the main body of anonymous folk production. Three Asia Minor refugees, Minas Avramides (1877-1954), Makarios Vardaxis (1885-1950) from Kütahya, a major production center for the Islamic pottery of this name, and Demetris Mygdalinos (est. late 19th-mid-20th c.) from Çanak-Kale on the Hellespont, a center with a particularly strong ceramic tradition, brought to Greece the techniques, shapes and decorative motifs of the ceramic traditions they had been taught and which they had served in their first homelands. Nikos Theodorou (1923-2005), a Siphnian who worked in Thessaloniki, produced in addition to utilitarian objects ceramics that reproduced Byzantine and Post-Byzantine prototypes. Finally, Nikolas Giasiranis (1901-1973), working on Rhodes, may be singled out

for his terracotta figurines depicting human figures and for his vases with the features of women's and men's heads.

GALLERY

The exhibition in the gallery presents characteristic examples of utilitarian ceramic utensils

from all over Greece: pitchers and jugs, plates and bowls, water toys and drums, chimneys and antefixes, special utensils for milking and apiculture (beekeeping), and many others. The variety of types makes clear the range of needs that ceramic production served in daily life, in the house, and at work until about the 1960s, when the introduction of new materials (e.g. plastic, aluminium) and changes in society, the economy and outlook displaced clay from its preeminent position. The presentation of objects according to provenance highlights the great range of shapes and decorative motifs, and the diversity of ceramic traditions created in various places.

There are also a number of representative pieces from Cyprus and Çanak-Kale on the Hellespont, where Greek potters worked.

